

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2 1494 din 24.03 2017
La nr.49 din 02 martie 2017

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție la proiectul legii privind scutirea Comunității Religioase Mănăstirea de Călugărițe cu hramul în conștea „Nașterii Maicii Domnului” din orașul Taraclia de compensarea pierderilor cauzate de excluderea din circuitul agricol a unui teren.

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.*

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO17/4016 din 27.03.2017

la proiectul de lege privind scutirea Comunității Religioase Mănăstirea de Călugărițe cu hramul în cinstea „Nașterii Maicii Domnului” din orașul Taraclia de compensarea pierderilor cauzate de excluderea din circuitul agricol a unui teren

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție, aprobate prin Ordinul nr.179 din 17 noiembrie 2016 a directorului Centrului Național Anticorupție.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituție și art.47 alin.(1) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate.”*

Potrivit art.12 alin.(2) al legii, „*Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării*

deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice”. Mai mult ca atât, art.11 alin.2² al aceleiași legi prevede că „Anunțul privind organizarea consultărilor publice și materialele aferente sunt făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de definitivarea proiectului de decizie”.

Potrivit Concepției privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373/2015, organizațiile societății civile pot transmite contribuții „în termen de 15 zile lucrătoare de la data plasării proiectelor de acte legislative pe web-site-ul Parlamentului” (pct.4.3.1), iar „la expirarea termenului limită de recepționare a contribuțiilor, Parlamentul va închide procesul de consultare asupra subiectului respectiv și va trece la alte etape ale procesului legislativ” (pct.4.3.4).

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova la data de 02.03.2017, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

Totodată, anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie nu se regăsește pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova, ceea ce constituie o abatere de la prevederile legale cu privire la transparența procesului de elaborare a deciziilor, statuate la art.8 lit.a) din Legea nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Deși proiectul a fost elaborat cu abateri de la normele legale cu privire la transparența în procesul decizional, părțile interesate au avut acces la proiect și materialele aferente acestuia.

1.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Consiliul orășenesc Taraclia a transmis în anul 2012 Comunității religioase de călugărițe cu hramul în cinstea „Nașterii Maicii Domnului” din orașul Taraclia în proprietate privată 5 hectare de pământ agricol pentru construcția Mănăstirii de călugărițe.

Potrivit notei informative „din suprafața totală a terenului pe 2 hectare vor fi construite hramul și încăperile auxiliare, iar pe 3 hectare călugărițele se vor ocupa cu prelucrarea pământului”.

Pentru construcția clădirilor este necesară compensarea pierderilor cauzate de excluderea din circuitul agricol a terenului respectiv (2 ha). Potrivit autorului, suma necesară compensării pierderilor se estimează la 2027081 lei, sumă pe care nu o dispune Comunitatea religioasă.

În acest sens, proiectul a fost elaborat în vederea „scutirii Comunității religioase de călugărițe cu hramul în cinstea „Nașterii Maicii Domnului” din orașul Taraclia de compensarea pierderilor cauzate de excluderea din circuitul agricol a terenului respectiv”.

Astfel, se propune ca prin derogare de la Legea nr.1308-XIII din 25 iulie 1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, Comunitatea Religioasă Mănăstirea de Călugărițe cu hramul în cinstea „Nașterii Maicii Domnului” din orașul Taraclia să fie scutită de compensarea pierderilor, în sumă de 2027081 lei, cauzate de excluderea din circuitul agricol a terenului cu suprafața de 2,00 hectare (numărul cadastral 8701322121) atribuit pentru construcția Mănăstirii de Călugărițe cu hramul în cinstea „Nașterii Maicii Domnului” în orașul Taraclia.

În urma analizei efectuate se constată că scopul anunțat de autor în nota informativă corespunde prevederilor proiectului.

1.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin decizia de a scuti Comunitatea religioasă de compensarea cheltuielilor cauzate de excluderea din circuitul agricol a terenului respectiv se va manifesta aportul statului în dezvoltarea credinței în societate.

Prin proiect sunt promovate interesele Comunității religioase care va beneficia de scutirea compensării pierderilor cauzate de excluderea din circuitul agricol a unui teren.

Deși scopul elaborării proiectului este unul bine conturat, fiind elaborat în vederea sprijinirii și dezvoltării culturale și religioase a societății, ceea ce este în interes public, se consideră că promovarea și aprobarea acestuia va putea fi apreciată de către unii participanți ai societății civile ca fiind un precedent judiciar, chiar dacă proiectul face parte din categoria actelor legislative de excepție, fapt care va putea impulsiona înaintarea solicitărilor de acest gen.

Astfel, autorul proiectului urmează să argumenteze într-un mod mult mai clar și transparent necesitatea promovării unui astfel de proiect legislativ, pentru a nu crea în viitor bază legală de multiple derogări de la legea generală.

Generalizând, notăm că promovarea proiectului nu va prejudicia interesul public dacă vor fi aduse suficiente argumente prin care se va demonstra insuficiența mijloacelor financiare, precum și lipsa altei alternative fezabile de realizare a scopului scontat – construcția mănăstirii.

1.5. Justificarea soluțiilor proiectului

1.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă. În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de *"nota informativă care include:*
a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;
b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;
c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză."

Nota informativă a proiectului întrunește condițiile menționate.

Cu toate acestea, se consideră, indiscutabil necesar elaborarea regulilor specifice, clare și transparente conform cărora trebuie să fie tratată o solicitare de scutire a compensării pierderilor cauzate de excluderea din circuitul agricol al unui teren agricol.

În aceste condiții va fi asigurată o egalitate deplină și efectivă în drepturi a tuturor solicitanților de acest gen.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară. Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină *"fundamentarea economico-*

financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”.

Analizând prevederile proiectului, se constată că nu este necesar alocarea de mijloace financiare din bugetul public național.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative *”textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]

e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]

g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;

h) se evită tautologiile juridice; [...]”

Conținutul proiectului este expus în limbă simplă, clară și concisă, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În prevederile proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu prevederile altor acte în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu conține reglementări ce se referă la activitatea entităților publice și a agenților publici care activează în cadrul entităților date.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului, pe de o parte, nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Pe de altă parte, prevederile proiectului stabilesc derogări de la regula generală și favorizează o anumită categorie de subiecți, fiind discriminați alți subiecți aflați într-o situație juridică similară, cu riscul impulsionării solicitărilor de acest gen.

Astfel, autorul urmează minuțios să analizeze toate aspectele privitor la oportunitatea promovării proiectului în vederea tratării pe viitor, în cazul adoptării proiectului, într-o manieră justă și echitabilă a tuturor solicitărilor de acest gen fără deosebire de statutul subiecților.

III. Concluzia expertizei

Prin proiect se propune ca prin derogare de la Legea nr.1308-XIII din 25 iulie 1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, Comunitatea Religioasă Mănăstirea de Călugărițe cu hramul în cinstea „Nașterii Maicii Domnului” din orașul Taraclia să fie scutită de compensarea pierderilor, în sumă de 2027081 lei, cauzate de excluderea din circuitul agricol a terenului cu suprafața de 2,00 hectare (numărul cadastral 8701322121) atribuit pentru construcția Mănăstirii de Călugărițe cu hramul în cinstea „Nașterii Maicii Domnului” în orașul Taraclia.

Deși nu se atestă existența unor norme care comportă pericol de coruptibilitate, totuși, promovarea unui proiect lege din categoria legilor derogatorii (de excepție) va putea constitui în sine un potențial pericol de coruptibilitate în cazul în care nota de argumentare nu conține suficiente date privind imposibilitatea achitării sumei reprezentând compensarea pierderilor cauzate de excluderea din circuit a unui teren agricol.

27 martie 2017

Experți ai Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Vadim Curmei, șef secție

